

“Beltzon askatasunak pertsona oro askatuko du”

Jade Daniels (1992, AEBetako Ipar Carolina) etengabeko mugimenduan dabilen artista, ekintzaile eta idazlea da. Kazetaritza ikasketak egin zituen eta egun, *Glassroots Global Justice Alliance* elkartearentzat komunikazio arduradun gisa egiten du lan, Los Angelesen. Horrez gain, *Black Lives Matter* mugimenduko kide aktiboa da, baita *Santchpower*, artista afro-futurista queerrek osatutako kolektiboaren zuzendaritzako kide ere.

Nerea Eizagirre Telleria

ARGAZKIAK: IRANTZU PASTOR

Beltza eta emakumea, AEBetan. Noiz hasi zinen kateak sentitzen?

Nerabezaroan sentitu nuen haien es-tualdia. Ipar Carolinako haurtzainde-gian kolore guztietako hurrez ingura-tuta ginen, baina gero, institutu garaian, Coloradora mugitu ginen; eta klaseko beltz bakarra nintzen. Onartua izan as-moz, txuriak bezala janzten eta hitz egi-ten hasi nintzen.

AEBetan emakume beltz eta queerra izateak, ikusezin izatea dakar. Ez zara existitzen. Ez zaituzte ikusten, ez zai-tuzte aditzen. Eta ikusia edo aditua ba-zara, berehalakoan “arazo” bilakatuko

zara eurentzat. Gehiegi hitz egiten omen dugu, espazio larregi geureganatzen. Testuinguru horretan biziraun ahal iza-teko, isilik egoten ikasten duzu gazte-gaztetatik, ezinbestean.

Zerk eragin zuen aktibismorako jauzia ematea?

2016ko udara zen. Poliziak Philando Castile erail zuen, haren neska-lagun eta umearen aurrean. Handik egun gu-txira, New Yorken, beste pertsona beltz bat tiroz hil zuen Poliziak. Garai hartan, ume-zaindari lanetan ari nintzen Los Angeleseko familia txuri batentzat. Fa-

cebooketik ikusi nuen *Black Lives Mat-ter*rekoak Los Angeleseko udaletxean kanpaldia egiten ari zirela, protesta gisa.

Hara nindoala, jendea haserre topa-tuko nuela espero nuen. Hedabideek beti islatu ohi dituzte pertsona beltzak haserre eta oihuka protestaldietan. Iri-tsi nintzenean, hura sorpresa! Denak borobilean jesarrita ikusi nituen, abes-ten eta danborrak jotzen, lagun-giroan. “Hi sister!”, beso zabalik hartu ninduten. Gau hunkigarria izan zen, malko-ren batzuk ere isuri nituen. Estreinakoz, etxean sentitu nintzen. Udara osoa igaro nuen bertan, gau eta egun kideekin. Li-

» “Arrazismoaren aurka borroka egin nahi badugu, nahitaez, Afrika askatu behar dugu”

» “Erasoak eguneroko ogi zaizkigu. Pertsona beltzok ez diogu Poliziari deitzen eraso bat edo lapurreta bat jasanez gero”

etena egon da. Errepresioak eragin handia izan du. Alde batetik, crack kokaina hedatu zuten beltz onuzotan, eta aitzakia horren pean beltz drogazale gaizkilearen irudia eraiki. Auzoko edonor sartu zuten kartzelan, beltza izate hutsagatik susmagarria izan zitezkeen. Aldi berean, mugimenduko liderrak kartzelaratu zizkiguten. Mumia [Abu-Jamal] esaterako, oraindik presondegian dago. Eta Assata Shakurrek FBIren zerrendako bilatuenen artean jarraitzen du. Memoria kolektibo horretatik sortu gara gu.

2009. urtean Obama hautatu zuten presidente. 2017an berriz, Donald Trump. Zer gertatu da tarte horretan?

Obama sinbolo baliagarria izan zen pertsona beltzontzat. Baina aldi berean, eragin kaltegarria izan zuen, jendeak erakundeetan delegatu zuelako beltz on askapen prozesua. Horrexegatik, aldi berean, gure etsaia izan zen [Obama]. Egia esateko, ezer gutxi egin zuen beltz on alde. Aurreko presidenteez baino pertsona gehiago deportatu zuen, aurrekoek baino lehergai gehiago jaurti zuen drone bidez guda eremuko herrialdeetan; oso presidente bortitza izan zen.

Bestalde, Trump AEBetako neurri-neurriko ispilua baino ez da, egoki ordezkatzeko dituen jendarte arrazistaren baloreak. Okerrena zera da, karguan dagoenetik, pertsona arrazistak ahalgunduko sentitzen direla. Deabru guztiak ilunetik argira datoz orain. Biluzik dagoen enperadorea da Trump. Ezin dugu, inolaz ere, haren indarra gutxietsi. Jendarte politizatu egin da eta banaketa

**TALLERES
MITXELENA**
S.COOP.

Torno bertikala: Ø 4.200 x 2.000
Fresadora: 10.000 x 3.500
Barrenatze mekanizatua

Eziago Poligonoa · Zikuñaga Auzoa
20120 HERNANI (Gipuzkoa)
T 943 55 25 12 - 16 · F 943 55 28 16
info@talleresmitxelena.com

www.talleresmitxelena.com

burutegi bat ere bagenuen, eta bertan irakurri nituen Assata Shakur eta Malcolm X-ri buruzko biografiak. [Kwame] Nkrumah edota askatasunaren aldeko beste hainbat borrokalariren inguruan solastu ginen. Bertan erradikalizatu nintzen. Lehen haserre gisa bizi nuena, pentsamendu politiko bilakatu nuen. Ordura arte bakarrik jasan izan nuena, kolektiboki artikulatzen hasi nintzen kanpaldi hartan.

Zein testuingurutan sortu zen *Black Lives Matter* mugimendua?

Trayvor Martinen erailketaren erantzunak leherrarazi zuen egoera. Ohiko manifestaldiak eta protestak jada ez ziren nahikoa, jendeak haratago joan nahi baitzuen. Asanblada horietako batean, *Black Lives Matter* traola jaurti zen sarrera eta hortik aurrerakoa, jakina da. Egin ahala sortzen joan den mugimendua da gurea.

Noski, ez ginen ezerezetik sortu, ongi ondutako lurretik baizik. Pantera Beltzak dira gure erreferentzia nagusia. 1970. hamarkadako testuinguru hartan garaipen handiak izan zituen beltzen askapen mugimenduak. Geroztik ordea,

» “Estatuak ez gaitu babestuko, gure komunitateko sareen barruan autodefentsa sistemak eraiki behar ditugu”

» “Biluzik dagoen enperadorea da Trump”

handia eragin du. AEBei ispiluan begiratzeko unea iritsi zaie, genozidio baten ondorioz eraikitako herrialdea dela onartzeko garaia da. Egun, gure herrialdearen izenean munduan egiten diren sarraskiez ere hausnartu beharko da.

Mundu mailan faxismoaren gorakada gertatzen ari den honetan, kalean beltzen aurkako erasoak ugaritzen ari direla sumatzen al duzue?

Duela egun batzuk, 18 urteko neska bat autobusetik bota zuen gizon txuri batek San Frantziskon. Astero-astero tirokatzten dute gure jendea. Erasok eguneroko ogi zaizkigu. Pertsona beltzok ez diogu Poliziari deitzen eraso bat edo lapurreta bat jasanez gero. Erasoren biktima izan arren, sarri poliziek pertsona beltzari atxiki ohi dizkie karguak. Genero indarkeriarekin gauza bera gertatzen da; Polizia etorriagatik, erasotzaileak aske gelditu ohi dira eta biktimak berri, babesgabe. Kontuan izanik Estatuak ez gaituela babestuko, gure komunitateko sareen barruan autodefentsa sistemak eraiki behar ditugu.

Beltzen askapen prozesuak zer eragin du beltzak ez diren pertsonengan?

Beltzon askatasunak pertsona oro askatuko du. Arrazismoaren aurka borroka egin nahi badugu, nahitaez, Afrika askatu behar dugu. Aldi berean, gure jendar-tean barne-lanketa handia egin beharra dago. Benetan sinetsi behar dugu ezin dela inor mendean hartu.

Beltzok bakarrik ez, nazioek edota zapal dutako edozein kolektibok daukate autodeterminazio eskubidea. “Black

lives matter” (Beltzon bizitzak axola du) oihukatzen hasi ginenean, jendeak egotzi zigun “*All lives matter*” (Bizitza guztiek axola dute) beharko lukeela. Leloaren harira sortu zen zalapartak argi erakutsi zuen zeinen beharrezkoa zen beltzon bizitzak erdigunean jartzea. Egun oraindik, beltzon bizitzak ez baitu balio bera.

Nola antolatzen zarete?

Lidergoa deszentralizatzen saiatzen ari gara. *Black Powers* mugimenduetan historikoki, liderrari eraso egitea nahikoa izan da mugimendua hiltzeko. Horrelakorik gerta ez dadin, bururen bati eraso eginez gero, berehalakoan lema hartuko

luketen askotariko gidaritzak sortzen ari gara.

Koordinakunde nazionala dugu, baina lurraldeetako taldeak autonomoak dira. Horrez gain, mugimenduaren barruan, emakumeak, queerrak edota bestelako identitateak geure kabuz biltzen gara. Badago “*White people for black lives*” izeneko taldea ere. Arrazismoaren aurkako pertsona txuriek osatzen dute. Ezin dira gure asanblada orokorretara etorri, baina eurekin koordinatzen gara. Esaterako, manifestaldi batean tentsio momenturik egonez gero, Poliziaren aurrean jartzen dira. Pertsona txuriak lehen ilaran egonez gero, poliziek tentu handiagoz jokatzen baitute. ■